

Raadsvoorstel-advies

Aan:	de gemeenteraad	Van team:	
Portefeuillehouder:	Wethouder De Vrij	Adviseur:	Brenda van der Wel
		E-mail:	b.van.der.wel@denhelder.nl
Betrokken portefeuillehouder:			
Classificatie:	Openbaar	Kenmerk:	0000276874
		Datum voorstel:	
Onderwerp:	Voorstel tot het vaststellen van de startnotitie dementiebeleid		

Publiekssamenvatting:

Er wordt aan de gemeenteraad gevraagd de startnotitie dementiebeleid vast te stellen.

Dementie is een verzamelnaam voor meer dan 50 ziektes. De ziekte tast het brein aan en heeft (onder andere) het gevolg dat een gedeelte van de inwoners van Den Helder hulp en ondersteuning nodig heeft voor hun eigen zelfredzaamheid, maatschappelijke participatie en het draagbaar houden van mantelzorgtaken. Vanuit de Wmo is ondersteuning bij dit soort hulpvragen een wettelijke taak van de gemeente. En ook op andere gebieden investeert de gemeente Den Helder in de hulp aan mensen met dementie en hun mantelzorgers, zoals subsidierelaties, inclusie en het stimuleren van een gezonde leefstijl.

Er wordt door de gemeente op veel verschillende manieren direct en indirect bijgedragen aan hulp voor mensen met dementie. En daarnaast ook de zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg, en organisaties in de stad, die allemaal graag de juiste hulp willen bieden. Wat de gemeente wil bereiken ten aanzien van mensen met risico op dementie, die dementie hebben of zorgen voor iemand met dementie, en hoe de gemeente dat wil doen, wordt beschreven in het dementiebeleid.

Geadviseerd besluit:

De gemeenteraad besluit: om de startnotitie Dementiebeleid vast te stellen.

Aanleiding en context

In Den Helder wonen ingeschat 1000 inwoners met dementie. Hiervan woont ongeveer tweederde (nog) thuis en doen deze inwoners een beroep op hun mantelzorgers en omgeving. Via subsidierelaties draagt de gemeente bij aan plaatsen en activiteiten waar mensen met dementie (en/of hun mantelzorger) terecht kunnen. Waar dat nodig is ontvangen onze inwoners maatwerk vanuit de gemeente. Prognoses laten zien dat het aantal mensen met dementie gaat stijgen. Den Helder stelt zich als ambitie een dementievriendelijke stad te zijn en dat ook te blijven. Door het voeren van een dementiebeleid blijft het aanbod van activiteiten en hulpverlening voor de mens met dementie en diens mantelzorger, nu en in de toekomst, passend bij de hulpvraag.

Doelen en resultaten

1. Door tijdig en effectieve ondersteuning te bieden, voorkomen we hogere kosten. Goede ondersteuning voorkomt dat mantelzorgers uitvallen (bijvoorbeeld door ziekteverzuim), vermindert de druk op voorzieningen en beperkt of stelt de noodzaak voor maatwerk uit. Hoewel niet alle zorgkosten kunnen worden vermeden of verminderd, heeft de gemeente een vangnet van voorzieningen ingericht om waar mogelijk passende hulp te kunnen bieden.

2. Door vinger aan de pols te hebben op de verstrekte middelen en een goed beeld te hebben van de ondersteuningsbehoefte van onze inwoners, worden de gemeentelijke middelen zo doelmatig mogelijk besteed.

Kaders en omstandigheden

Dementie zit verweven in vrijwel alle domeinen die raakvlak hebben met het Sociaal Domein, en de inwoners die hiermee te maken hebben, zowel als persoon met dementie als diens naaste, ondervindt hinder in het kunnen participeren (op maat) aan de samenleving.

Het coalitieakkoord 2022-2026 stelt dat in Den Helder iedereen die dat wil moet kunnen meedoen, en dat kwetsbare groepen veilig moeten zijn. Meedoen aan de samenleving en zo zelfredzaam mogelijk zijn wordt ook gesteld in de Wmo 2015.

Via subsidie die de gemeente beschikbaar stelt worden activiteiten aangeboden die een inwoner met dementie helpt of de mantelzorger begeleidt of ontlast (zoals aan Geriant, Mantelzorgcentrum). De gemeente biedt verder vanuit de Wmo maatwerkvoorzieningen aan individuele inwoners (zoals dagopvang in groepen, respijtzorg of hulp in huishouden). Als kader is ook het gemeentelijk inclusiebeleid relevant; mensen met dementie en hun mantelzorger zijn kwetsbare doelgroepen en dementie kan iedereen overkomen, ongeacht taal of achtergrond.

Specifiek bij het (waar mogelijk) voorkomen en vertragen hoort ook het promoten van een actieve en gezonde leefstijl en het fit houden van het brein. Dit heeft groot raakvlak met positieve gezondheid, GALA en IZA.

Landelijk wordt veel geschreven over dementie en de rol die de gemeente heeft of kan hebben in het inrichten van voorzieningen. Er is een veelheid aan papers, onderzoeken, beleidsvoorstellen, brieven en handreikingen van onze ketenpartners, waaronder Alzheimer Nederland. De Nationale Dementiestrategie 2021-2030 geeft eveneens richting.

In de regio wordt de Regiovisie Sociaal Domein uitgewerkt, waar de doelgroep (onder kwetsbare doelgroepen) ook relevant is. En in Den Helder wordt vanuit wijksteunpunten een drempelarme toegang georganiseerd. Met een brede uitvraag en korte lijnen met het werkveld worden drempels voor het vinden van de juiste hulp waar mogelijk al weggenomen.

De adviesraad sociaal domein heeft tijdens het opstellen van de startnotitie meegedacht en heeft een positief advies uitgebracht.

Argumenten en alternatieven

Het onderwerp Dementie roept niet een gevoel van urgentie op, maar zou dat wel moeten doen. Mensen met dementie nemen niet veel (meer) deel aan het 'gewone' sociale verkeer. Mantelzorgers doen veel mantelzorgtaken, volgens cijfers van het Mantelzorgcentrum met regelmaat tot een 'extra' 40-urige werkweek aan mantelzorgactiviteiten. Veel mantelzorgers voelen zich zwaar, of zelfs overbelast. En hoeveel eenzame ouderen belanden bijvoorbeeld na een val op de SEH op de radar bij hulpverlening, doordat dáár pas ontdekt wordt hoe verward iemand is?

Dementiebeleid zorgt voor een vangnet van activiteiten en voorzieningen dat is toegespitst op de hulpvraag van onze inwoners. Met de prognose op het inwonertal van mensen met dementie, in 2030 1.500 inwoners met dementie zal het beroep dat wordt gedaan op voorzieningen toenemen. Er wordt verwacht dat door vroegtijdig efficiënte ondersteuning in te zetten, zwaardere kosten kunnen worden vermeden of uitgesteld. Dit is helpend in het terugdringen van de te maken kosten binnen het Sociaal Domein. Zoals gesteld bij de kaders en omstandigheden is er raakvlak met de wijksteunpunten; door ons in de wijk te begeven, omringd door hulpverlenende instanties die mogelijke dementie kunnen signaleren, zijn de lijntjes kort en is snelle en adequate hulp mogelijk.

Het alternatief is dat er geen dementiebeleid wordt gevoerd. Zonder dementiebeleid lopen de huidige basisvoorzieningen risico op vergetelheid en is er minder zicht op de ontwikkeling van de doelgroep en diens behoeften in Den Helder. Mensen met dementie zijn altijd indirect onderdeel van de 'kwetsbare doelgroepen'. Projecten en ambities gericht op deze doelgroep hebben regelmatig als 'bijvangst' dat mensen met dementie er ook van profiteren. Bijvangst alleen is niet genoeg. Een voorbeeld hierbij is dat dementievriendelijke woningen groot raakvlak hebben met levensloopbestendige woningen. Echter, een persoon met dementie kan uiteindelijk niet zomaar in een levensloopbestendige woning wonen. Hierdoor lijkt het alsof er voor de doelgroep iets is georganiseerd, maar het tegendeel is waar.

Zonder expliciet beleid op dementie, worden de inwoners met dementie en hun mantelzorgers een vergeten doelgroep, ook binnen het onderdeel kwetsbare doelgroepen. Met het geziene risico op toenemende kosten, is het raadzaam om verbetering en handhaving van voorzieningen voor de doelgroep doelmatig aan te pakken.

Duurzaamheid

De duurzaamheidsambitie van de Gemeente Den Helder is niet van toepassing op dit raadsvoorstel.

Bestuurlijke vernieuwing

Het voorstel past bij de ambitie van de gemeente om vanuit de wijken te werken, in wijksteunpunten met onze ketenpartners binnen het sociaal domein. Het voorstel past eveneens bij de wens van de gemeente om waar mogelijk en relevant regionaal op te trekken.

Het dementiebeleid beoogt daarnaast meer samenspraak en samenwerking te bewerkstelligen met instanties en organisaties die ook beleid voeren op dementie of daar in de praktijk mee te maken hebben. Voorbeelden hiervan zijn Alzheimer Nederland, het Zorgkantoor en het Noord-West ziekenhuis.

Financiële consequenties

In de startnotitie zit geen financiële consequentie. Het huidige aanbod van voorzieningen en ondersteuning (zowel maatwerk als op basis van subsidie) wordt geboden binnen de gestelde kaders van de programmabegroting.

Uitvoering en Planning

- Startnotitie vaststellen:
 - 28 januari college
 - 24 februari commissie
 - 10 maart raad

Vervolgens:

- Opstellen dementiebeleid
 - o Beleidsvisie opstellen
 - o Doelstellingen in beleid benoemen, bijbehorende activiteiten uitwerken en waar mogelijk prestatieindicatoren opstellen ten behoeve van evaluatie
 - o Financiële kaders stellen ten behoeve van de gewenste activiteiten
- Organisatorische borging van het beleid: vaststelling door gemeenteraad in Q3 2025
- Terugkoppeling aan college over voortgang en behaalde doelstellingen in 2026
- Evaluatie van beleid in 2027

Communicatie

Na de vaststelling van de startnotitie wordt een uitnodiging gestuurd aan partijen, benoemd in de startnotitie onder hoofdstuk 6, om mee te denken over het dementiebeleid en wensen en bedenkingen uit te spreken ten aanzien van de informatie in de startnotitie.

Er is ambtelijk overleg over dementiebeleid met de drie regiogemeenten Texel, Hollands Kroon en Schagen over het opstellen van een gelijklopend of een regiobreed dementiebeleid. Er wordt onderzocht of bovenstaande al tot de mogelijkheden behoort, of dat Den Helder hierin vooruitloopt op de regionale ontwikkelingen.